

استطاعت

نویسنده: مرحومه حمیده گلوردی یزدی

انتظار

نویسنده: مرحومه حمیده گلوردی یزدی

ناشر: سیمای ولایت

سال نشر: ۱۳۸۰

گلودی یزدی، حمیده، ۱۳۵۶-۱۳۷۸.
انتظار / نویسنده حمیده گلودی یزدی - قم:
سیمای ولایت، ۱۳۸۰.
۷۰ ص: مصور.

ISBN 964-93072-0-6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
۱. محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق. --
غیبت. ۲. مهدویت -- انتظار.

۲۹۷/۴۶۲

۹ الف ۸ گ / ۴ / ۲۴۴ BP

۳۳۲۸-۸۱۰م

کتابخانه ملی ایران
محل نگهداری:

قم: میدان صفائیه، خ شهید فاطمی، کوچه شماره ۲، ۸ متری بکایی، پلاک ۷۱
● کد پستی: ۱۴۹-۳۷۱۷۵ ● تلفن: ۷۷۳۲۰۶۶

● نام کتاب: انتظار

● نویسنده: مرحومه حمیده گلودی یزدی ● ویراستار: محمدرضا عزیز
● تیراژ: ۴۰۰۰ نسخه ● چاپ اول: خرداد ۱۳۸۰ ● قیمت: ۲۵۰۰ ریال
● حروفچین و صفحه آرا: علیرضا شعبانی ● طرح جلد: روح الله شعبانی
● تلفن مرکز پخش: ۲۹۱۱۰۶۳

«کلیه حقوق محفوظ می باشد»

● شابک: ۶-۰-۹۳۰۷۲-۹۶۴-۹۶۴-۹۳۰۷۲-۰-۶ ISBN 964-93072-0-6

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عقولِ ناقصه و قلوبِ باثرة بشر از نیل به شاهق وجودِ ملکوتی و عرشی حضرت بقیه الله الاعظم «اروحنا فداه»، عاجز است. بیان و بنان از ارائه رشحه‌ای از انوار باهره آن معدن قدس و طهارت قاصر است. لکن معرفت و محبت آن نورالله الاعظم به قدر امکان واجب عینی است و ورود در این حریم عرشی مستلزم هدایت خاصه حضرت رحمن رحیم است. و این نعمت معنوی در سایه تبعیت عاشقانه و تهذیب سرّ و علن روزی انسان می شود.

کتاب حاضر عرض ارادت خاص بنده مخلص خداوند متعال و فدائی حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف فاضله فقیده مرحومه حمیده گلوردی فرزند جناب حجة الاسلام والمسلمین حاج شیخ علی محمد گلوردی است که عمر کوتاه خویش را در راه تبلیغ قرآن و عترت قرار داد و ۲۲ بهار زندگی خویش را با بهار قرآن و اهل بیت علیهم السلام زنده داشت و سرانجام در ۲۳ رمضان ۱۳۷۸ در راه تبلیغ و علم به ضیافت الهی بار یافت. بندگی خدا کردن، انس با قرآن و دعا و عشق به اهل بیت «علیهم السلام» داشتن آن مرحومه و گناه گریزی، تواضع، کسب معارف نورانی، بیداری سیاسی، عفاف و مردم داری، زکاوت سرشار و موفقیت در زندگی، از توفیقاتی بود که ایشان را ممتاز نموده بود.

خداوند حشر او را با سیده نساء العالمین حضرت فاطمه زهرا «سلام الله علیها» قرار دهد. آمین.

فهرست مطالب

۶	مقدمه
۱۱	بخش اول: انتظار
۱۲	فصل اول: مفهوم انتظار
۱۵	دو نوع انتظار
۱۶	الف) انتظار ویرانگر
۱۸	ب) انتظار سازنده
۲۵	فصل دوم: ارزش انتظار
۲۶	اسلام و انتظار
۲۹	فلسفه تاریخی انتظار
۳۴	فلسفه اجتماعی انتظار
۴۳	بخش دوم: ویژگیهای دولت کریمه
۴۴	فصل اول: ویژگیهای دولت کریمه
۴۸	ایجاد حکومت واحد جهانی

۵۰	قوانین، احکام اسلام، حاکم، خلیفة الله
۵۲	تجلی توحید
۵۷	عدل و قسط
۶۱	مساوات و برادری
۶۵	فصل دوم: تکامل معنوی و عقلی
۶۵	رشد عقل و اندیشه
۶۶	تکامل اخلاقی و معنوی
۶۷	تکامل علوم و عقول و دانش و تکنیک
۶۸	بالا بردن سطح علم و دانش
۶۹	گسترش فوق العاده شعاع دید و شنوائی
۷۲	کتابنامه

«مقدمه»

سلام بر مهدی، سلام بر کسی که بِیَمِينِهِ رُزِقَ الْوَرَى وَ
 بِوُجُودِهِ ثَبَّتَتِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ و سلام بر منتظر و سلام بر
 انتظار، سلام بر روزی که مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف»
 می آید و در آن روز، واژه انتظار از صفحات محور می شود.
 کتاب حاضر، تحقیقی است پیرامون انتظار، مشتمل بر دو

بخش. بخش اول آن در مورد انتظار است که خود مشتمل بر دو فصل است.

فصل اول، بیان مفهوم انتظار و درک مفهوم واقعی آن، و اینکه منتظرین بر اساس درکشان از مفهوم انتظار به دو گروه تقسیم می‌شوند؛ یک گروه، انتظار مخرب و ویرانگر دارند، که این تفکر منجر به تعطیل شدن بعضی احکام الهی از جمله امر به معروف و نهی از منکر می‌شود و با موازین الهی سازگاری ندارد. و گروه دیگر، انتظار مفید و سازنده دارند. این گروه با ایمان و عمل صالح، همواره در فراهم سازی زمینه ظهور و آماده کردن مردم برای ظهور حضرت ولی عصر «روحی له الفداء» کوشش می‌کنند. و این همان معنای صحیح انتظار است و اینان منتظرین واقعی.

فصل دوم، در مورد ارزش انتظار صرف نظر از متعلق آن، و

نظر اسلام در مورد انتظار و این که اسلام انتظار را از افضل

عبادات می‌داند. و بیان فلسفه تاریخی انتظار و این که بقاء شیعه با توجه به دشمنان فراوان به دلیل انتظار درخشان است که همواره در تفکر شیعی وجود داشته است. همچنین بیان فلسفه اجتماعی انتظار، که انتظار باعث حفظ اجتماع از فحشا و فساد، و تسلیم نشدن جامعه در برابر ظلم و ستم است. افراد جامعه سعی می‌کنند با امر به معروف و نهی از منکر جامعه را آماده پذیرایی از آن مصلح جهانی نمایند. اما **بخش دوم، در مورد ویژگی‌های دولت کریمه اهل بیت «علیهم السلام»** است، زیرا انسان منتظر باید ویژگی‌های آن حکومت را بداند و در راه تحقق آن ویژگی‌ها تلاش کند، و خود را برای عضویت در چنان جامعه‌ای آماده سازد. این بخش نیز مشتمل بر دو فصل است:

فصل اول، در مورد ویژگی‌های حکومت دولت کریمه است و

بیان این که حکومت واحد جهانی تشکیل خواهد شد و قوانین

اسلام در همه جا حاکم می شود. در چنین حکومتی توحید به تمام معنا و به صورت کامل تجلی می یابد، قسط و عدل در سراسر جهان گسترده شده برادری همگانی شده و همه با صفا و صمیمیت در کنار یکدیگر زندگی خواهند کرد.

فصل دوم، بیان تکاملات معنوی و عقلی در زمان حکومت

حضرت ولی عصر «عَجَلُ اللَّهِ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ» است. که از جمله:

الف) رشد عقل و اندیشه تمام انسانها است، که چنین رشدی از زمینه های روحی ایجاد حکومت عدل و قسط است.

ب) تکامل اخلاقی و معنوی است، که باعث می شود صلح و صفا در همه جا گسترش یابد، کینه ها و عداوت ها ریشه کن شود و امنیت عمومی در همه جا حاکم گردد.

ج) تکامل عقول و تکنیک

د) بالا بودن سطح علم و دانش.

ه) گسترش فوق العاده شعاع دید و شنوائی.

«اللّٰهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ مَوْلَانَا وَ سَهِّلْ مَخْرَجَهُ»

والسلام، نیمه شعبان ۱۴۱۹

بخش اول

انتظار

۱- مفهوم انتظار

مشمول بر دو فصل:

۲- ارزش انتظار

فصل اوّل

مفهوم انتظار

انتظار حالتی از ترکیب ایمان و اعتقاد به مبانی دین و ولایت امام زمان «عج» است که از طرفی با شوق و علاقه به ظهور و حکومت و همراهی با اهل بیت «علیهم السلام» همراه است و از طرف دیگر، تنفر از وضع موجود (غیبت امام) و توجه به نقص و فساد و تباهی آن، سرچشمه گرفته است و در

وجود انسان شعله می‌کشد و انواع دگرگونی‌ها را در حالت قلبی، اندیشه و آمال انسانی و رفتار فردی و تلاش اجتماعی انسان ایجاد می‌کند.^(۱)

اگر مفاهیم و معانی واقعی واژه‌های اسلامی درک شود اشتباهات و سوء تفاهماتی که در شناخت دین و مقاصد آن برای جمعی پیش آمده، مرتفع و مقاصد حقیقی دین معلوم می‌گردد. اگر الفاظ و اصطلاحات دینی به طور صحیح درک نشود و با مفاهیم نادرست عرضه شود نادانان و یا مغرضان، آن را به صورت دیگر جلوه دهند، زیان آن از گمراهی صریح کمتر نخواهد بود، زیرا موجب سوء ظن و برداشتهای غلط از دین می‌گردد. تا آنجا که کامل‌ترین مکتب را عامل انحطاط و نابرابری می‌پندارند و حقیقتی را که عامل ایجابی و انقلابی است عامل سلبی و منفی و کناره‌گیری می‌شمرند.

۱- «انتظار عامل مقاومت» تألیف آیه‌الله العظمی صافی گلپایگانی، ص ۷

از جمله این واژه‌ها «انتظار» فرج و قیام حضرت مهدی «روحی و ارواح العالمین له الفداء» است. اگرچه اصالت مفهوم این انتظار هنوز هم در اذهان کم و بیش، بر حسب مراتب آگاهیهای افراد محفوظ مانده است ولی به گمان بسیاری، تلقی و برداشت اکثر جامعه از آن، چنان که باید سازنده و مثبت باشد، نیست. و جوانب سلبی و منفی آن نیز که از تعلیمات اساسی و مترقی اسلام و مبارزات سلبی رهبران دین سرچشمه می‌گیرد نادرست و غیر از آنچه باید باشد عرضه شده است و در جهت جنبش و ایجاد تحرک، امر به معروف و نهی از منکر، ثبات قدم، حُبِّ فی الله و بغض فی الله از آن بهره‌برداری نشده، بلکه آن را عامل سکون و سازش با ستمگران، رضایت دادن به وضع موجود و فراموش ساختن اهداف عالی انسانی معرفی کرده بودند.

جشن و چراغانی نیمه شعبان و خواندن دعای ندبه را وسیله خاموش کردن آتش اعتراض، ایجاد آرامش موقت و

مسکن نگرانیها و نارضایتی های جامعه از بی عدالتی و فشارها می پنداشتند که شور و هیجانی که باید بر قوت و حدّتش افزود تا همه تباهیها و نابسامانی های گوناگون را بر باد دهد، فرو می نشاند. (۱)

دو نوع انتظار

انتظار فرج دو گونه است: انتظاری که سازنده است، تحرّک بخش است، تعهّد آور است، عبادت، بلکه با فضیلت ترین عبادت است و انتظاری که ویرانگر است، باز دارنده است، فلج کننده است و نوعی «اباحیگری» محسوب می شود. این دو نوع انتظار معلول دو نوع برداشت از ظهور عظیم تاریخی مهدی موعود «روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداء» است و این دو نوع برداشت به نوبه خود از دو نوع بینش در باره تحولات

۱- کتاب «انتظار عامل مقاومت» آیه الله العظمی صافی گلپایگانی، ص ۱۰ الی ۱۳

تاریخ ناشی می شود. اکنون به تشریح این دو نوع انتظار می پردازیم و از انتظار ویرانگر آغاز می کنیم.^(۱)

الف) انتظار ویرانگر

برداشت عدّه‌ای از مهدویت و قیام مهدی موعود «عجل الله تعالی فرجه الشریف» این است که صرفاً ماهیت انفجاری دارد، فقط و فقط از گسترش و اشاعه و رواج ظلمها و تبعیضها و اختناقها و حق‌کشی‌ها ناشی می شود، نوعی سامان یافتن است که معلول پریشان شدن است.

آنگاه که صلاح به نقطه صفر برسد، حق و حقیقت هیچ طرفداری نداشته باشد، باطل یگانه تاز میدان گردد، جز نیروی باطل نیرویی حکومت نکند و فرد صالحی در جهان یافت نشود، این انفجار رخ می دهد و دست غیب برای نجات

۱- کتاب «قیام و انقلاب مهدی (ع)» از دیدگاه فلسفه تاریخ، تألیف استاد شهید

حقیقت - نه اهل حقیقت زیرا حقیقت طرفداری ندارد - از آستین بیرون می آید. بنابراین هر اصلاحی محکوم است زیرا هر اصلاح یک نقطه روشن است و تا در صحنه اجتماع نقطه روشنی هست، دست غیب ظاهر نمی شود؛ برعکس، هر گناه و هر فساد و هر ظلم و تبعیض و هر حق کشی، به حکم این که مقدمه صلاح کلی است و انفجار را قریب الوقوع می کند، روا است. زیرا «الغایات تبرر المبادی» هدفها وسیله های نامشروع را مشروع می کنند، پس بهترین کمک به تسریع در ظهور و بهترین شکل انتظار، ترویج و اشاعه فساد است.

اینجا است که گناه هم فال است و هم تماشا، هم لذت و کامجویی است و هم کمک به انقلاب نهائی این جاست که این شعر مصداق واقعی خود را پیدا می کند:

در دل دوست به هر حيله ره می باید کرد

طاعت از دست نیاید گنهی باید کرد.

این گروه طبعاً به مصلحان و مجاهدان و آمران به معروف و ناهیان از منکر با نوعی بغض و عداوت می‌نگرند، زیرا آنان را از تأخیر اندازان ظهور و قیام مهدی موعود «عجل الله تعالی فرجه الشریف» می‌شمارند. برعکس، اگر خود هم اهل گناه نباشند در عمق ضمیر و اندیشه با نوعی رضایت به گناهکاران و عاملان فساد می‌نگرند زیرا اینان مقدمات ظهور را فراهم می‌نمایند.

این نوع برداشت از ظهور و قیام مهدی موعود «روحی له الفداء» که منجر به نوعی تعطیل در حدود و مقررات اسلامی می‌شود و نوعی «اباحه‌گری» باید شمرده شود به هیچ وجه با موازین اسلامی و قرآنی وفق نمی‌دهد.

ب) انتظار سازنده

«آن عده از آیات قرآن کریم که ریشه این اندیشه است و در روایات اسلامی بدانها استناد شده است در جهت عکس برداشت بالا است. از این آیات استفاده می‌شود که ظهور

مهدی موعود حلقه‌ای است از حلقات مبارزه اهل حق و اهل باطل که به پیروزی نهایی اهل حق منتهی می‌شود، سهیم بودن یک فرد در این سعادت موقوف به این است که آن فرد عملاً در گروه اهل حق باشد. آیاتی که بدانها در روایات استناد شده است، نشان می‌دهد که حضرت مهدی «روحی و ارواح العالمین له الفداء» مظهر نویدی است که به اهل ایمان و عمل صالح داده شده است، مظهر پیروزی نهایی اهل ایمان است:

«وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ لِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَ لِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا»^(۱)

۱- «خداوند به مؤمنان و شایسته‌کاران وعده داده است که آنان را جانشینان زمین قرار دهد. دینی که برای آنها آن را پسندیده است، مستقیم سازد، دوران خوف آنان را تبدیل به دوران امنیت نماید. بدون ترس و وا همه خدای خویش را بپرستند و اطاعت غیر خدا را گردن نهند و چیزی را در عبادت خود شریک حق نسازند.» سوره نوره، آیه ۵۵

ظهور مهدی موعود منّی است بر مستضعفان و خوار
شمرده شدگان، و وسیله‌ای است برای پیشوا و مقتدا شدن
آنان، و مقدمه‌ای است برای وراثت آنها، خلافت الهی روی
زمین را «و تُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَ
نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»^(۱)

ظهور حضرت بقیة الله «روحی و ارواح العالمین له الفداء»، تحقق
بخش وعده‌ای است که خداوند متعال از قدیمترین زمانها در
کتب آسمانی به صالحان و متقیان داده است که زمین از آن آنان
است و پایان تنها به متقیان تعلق دارد:

«وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ.»^(۲)

۱- سوره قصص، آیه ۵

۲- «به تحقیق در زبور، پس از ذکر نوشتیم که زمین را بندگان شایسته من به ارث

می‌برند.» سوره انبیاء/ آیه ۱۰۵۱

«إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ» (۱)

حدیث معروف که می فرماید: «يَمْلَأُ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطًا
وَعَدْلًا بَعْدَ مَا مِلَّتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا» (۲) نیز شاهد مدعی ما است
نه بر مدعی آن گروه، در این حدیث نیز تکیه بر روی ظلم شده
است و سخن از گروه ظالم است که مستلزم وجود گروه مظلوم
است و می رساند که قیام مهدی «علیه السلام» برای حمایت
مظلومانی است که استحقاق حمایت دارند، ولو بصورت یک
اقلیت.

شیخ صدوق روایتی از امام صادق علیه السلام نقل می کند مبنی
بر این که این امر تحقق نمی پذیرد، مگر این که هر یک از شقی
و سعید به نهایت کار خود برسد.

-
- ۱- «همانا زمین از آن خدا است و به هر کس از بندگانش که بخواهد به ارث
می دهد و عاقبت از آن متقین است.» سوره اعراف / آیه ۱۲۸
- ۲- «خداوند به وسیله حضرت مهدی «علیه السلام» زمین را پر از عدل و قسط
می کند، بعد از آن که از ظلم و جور پر شده باشد.»

پس سخن در این است که گروه سعدها و گروه اشقیاء هر کدام به نهایت کار خود برسند، سخن در این نیست که سعیدی در کار نباشد و فقط اشقیاء به منتهی درجه شقاوت برسند.

در روایات اسلامی سخن از گروهی زبده است، که به محضر ظهور امام به آن حضرت ملحق می‌شوند. بدیهی است که این گروه ابتدا به ساکن خلق نمی‌شوند و به قول معروف از پای بوته هیزم سبز نمی‌شوند. معلوم می‌شود در عین اشاعه و رواج ظلم و فساد، زمینه‌هایی عالی وجود دارد که چنین گروه زبده را پرورش می‌دهد. این خود می‌رساند که نه تنها حق و حقیقت به صفر نرسیده است، بلکه فرضاً اگر اهل حق از نظر کمیت قابل توجه نباشند، از نظر کیفیت ارزنده‌ترین اهل ایمانند و در ردیف یاران سیدالشهداء علیه السلام می‌باشند.

از نظر روایات اسلامی در مقدمه قیام و ظهور امام یک سلسله قیام‌های دیگر از طرف اهل حق صورت می‌گیرد. آنچه به نام قیام یمانی قبل از ظهور بیان شده است، نمونه‌ای از این سلسله قیامها است. این جریانها نیز ابتداء به ساکن و بدون

زمینه قبلی رخ نمی دهد.

در برخی روایات اسلامی سخن از دولتی است از اهل حق که تا قیام مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف» ادامه پیدا می کند... (پس چنین نیست) که جناح حق و عدل و ایمان باید یکسره درهم بشکند و نابود شود و اثری از صالحان و متقیان باقی نماند تا دولت مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف» ظاهر شود، بلکه قیام مهدی «روحی و ارواح العالمین له الفداء» پیروزی جناح صلاح و عدل و تقوی بر جناح ظلم و ستم و فساد و بی بندوباری است.

از مجموع آیات و روایات استنباط می شود که قیام مهدی موعود «روحی له الفداء» آخرین حلقه از مجموع حلقات مبارزات حق و باطل است که از آغاز جهان برپا بوده است.

مهدی موعود علیه السلام، تحقق بخش ایده آل همه انبیاء و اولیاء و مردان مبارز راه حق است.^(۱)

۱- کتاب «قیام و انقلاب مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)»، تألیف استاد

فصل دوم

ارزش انتظار

بشر در زندگی اجتماعی و فردی مرهون نعمت انتظار است؛ و اگر از انتظار بیرون بیاید و امیدی به آینده نداشته باشد، زندگی برایش مفهومی نخواهد داشت و بی هدف و بی مقصد می شود.

حرکت و انتظار در کنار هم می باشند و از هم جدا نمی شوند؛ انتظار علت حرکت و تحرک بخش است. آنچه

مورد انتظار است، هرچه مقدّس تر و عالی تر باشد، انتظارش نیز ارزنده تر و مقدّس تر خواهد بود. و ارزش مردم را باید از انتظاری که دارند شناخت.

همه منتظرند؛ کاسب، کشاورز، صنعتگر و... منتظرند. پدر و مادر و معلّم همه منتظرند، حکومت‌ها و ملت‌ها و جامعه‌ها همه منتظرند. «قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا»^(۱)

اگر انتظار در این دنیا که عامل تدریج و تدرّج، تأثیر و تأثر، فعل و انفعال و گذشت زمان است از بشر گرفته شود، دیگر ادامه حیات برایش بی لذت و بی معنی است.

انتظار است که زندگی را لذت بخش و با روح و با معنی می‌سازد و شخص را به زندگی علاقمند می‌کند.

اسلام و انتظار

اسلام که تعلیمات و هدایت‌هایش بر اساس فلسفه‌های

۱- «بگر همه منتظرند. پس منتظر باشید». سوره طه / آیه ۱۳۵

عمیق و صحیح اجتماعی قرار دارد، اصل انتظار و نگاه به سوی آینده را پشتوانه بقای جامعه مسلمانان و محرک احساسات و مهیج روح فعالیت و اقدام، قرار داده است؛ و انتظار آینده بهتر و عصر فتح و فرج را برترین اعمال شمرده است و رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در حدیث شریف: «أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي إِنْتِظَارُ الْفَرَجِ»^(۱)

انتظار فرج را افضل اعمال امت خود، معرفی فرموده است.

پیغمبر بزرگ اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، از همان ابتداء رسالت، پیروانش را با سرمایه و اسلحه انتظار رو به سوی آینده و قدم به پیش قرار داده بود و در برابر سیل مخالفتها و شیطنتها، قطع ارتباطها و آزارهای بدنی مسلح به مقاومت و ایستادگی حتی تا ترک مال و خانه و شهر، در راه اسلام و هدفهای توحیدی آن،

۱- «برترین کارهای امت من انتظار فرج است.»

تشویق می‌کرد و از پیروزی حق و مغلوب شدن باطل سخن می‌راند.

این انتظار و ایمان به این وعده‌های الهی بود که مسلمانان را در میدانها، فاتح و جانباز و فداکار کرد.

مسلمانان در انتظار این روزهای درخشان، آن روزهای سخت و پراز مصیبت را پشت سر گذاشته و جلو رفتند.^(۱)

این انتظار است که دیدگاه وسیع و افق نظر بلند مسلمانان و مخصوصاً شیعیان را نشان می‌دهد: در حالی که بسیاری از مردم و ملل دیگر انتظار می‌برند که بر ملل دیگر مسلط شده و آنها را استثمار نمایند، مسلمان آگاه و روشن فکر و شیعه متعهد و مبارز در انتظار روزی است که جهان به زیر پرچم حق و عدالت و توحید و حکومت جهانی اسلام و احکام خدا درآید

۱- کتاب «انتظار عامل مقاومت» تألیف آیه‌الله العظمی صافی گنپایگانی، ص ۵۹

و تمام بی عدالتی‌ها و نابرابری‌ها نابود گردد.
 این بینش و مقصد و انتظار مسلمانان است که خیر و
 سعادت عمومی و عصر آزادی و نیک‌بختی را برای تمام افراد
 بشر خواهان است. این انتظار، شخص را محکم، مقاوم، با
 اراده و شجاع و بلند همت می‌سازد. این انتظار، لفظ نیست،
 عمل است، صبر و شکیبایی و مقاومت است.^(۱)

فلسفه تاریخی انتظار

انتظار فرج و اعتقاد به ظهور، فلسفه تاریخی بقاء شیعه در
 طول تاریخ اسلام و یکی از رموز نشو و نما و مقاومت در مقابل
 مخالفان اهل بیت بوده است. زیرا طائفه شیعه به جهت عقیده
 خاص خود در رهبری و مجریان قوانین الهی همواره در مقابل
 خلفاء و مدعیان جانشینی رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در طول تاریخ

۱- کتاب «انتظار عامل مقاومت» تألیف آیه‌الله العظمی صافی گلپایگانی، ص ۷۱ و

قرار داشتند و مردانه این عقیده را تاکنون با تمام زجرها و قتل و کشتارها و شکنجه‌ها حفظ نمودند.

در طی قرون متمادی هر چه قدرت و امکانات مادی و غیر مادی در عالم اسلام بوده، به دستگاه خلفاء، از خلفاء راشدین گرفته تا بنی امیه و بنی عباس تا سلاطین عثمانی، تعلق داشته و هر چه رنج و گرفتاری و شکنجه بوده تمام متوجه شیعیان و علماء اسلام به انحاء مختلف گردیده است و از این می‌توان به اهمیت انتظار و فلسفه تاریخی آن پی برد.

آری! همین بارقه امید و انتظار فرج است که نه تنها شیعیان و مذهب شیعه را در میان مذاهب به عنوان مذهب زنده و پویا و فعال مکتبهای موجود نگاه داشته، بلکه به جامعه متمدن خسته و ناامید جهان صنعتی حیران و وامانده، امید می‌دهد. از این رو است که دکتر «علی وردی» استاد جامعه شناس دانشگاه بغداد در کتاب «وعاظ السلاطین» شیعه را «برکان

الجامد» یعنی آتشفشان خاموش می‌داند. آتشفشانی که هنوز دود و بخار و گاهی تکانهایی از خود بروز می‌دهد. بی‌جهت نیست که او عقیده دارد که مذهب تشیع نه تنها مرکز انقلابات اجتماعی زیاد بوده، بلکه سر‌نخ جمیع انقلابهای دنیای اسلام، مستقیم و غیر مستقیم به دست مذهب شیعه و علماء (تشیع) می‌باشد و در هر یک از مظاهر مذهب شیعه مثل مراسم عزاداری عاشوراء، تقیّه، اجتهاد و... آثار انقلاب و عناصر اجتماعی مبارزات ملی و مکتبی را می‌توان دید، فلسفه اصلی این مبارزات همان تفسیر خاص است از کلمه اولی الامر در آیه: «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ اُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ»^(۱)

مطابق این آیه، شیعه هرگز زیر بار زر و زور هر خلیفه و

۱- «ای مسلمانان، از خدا و رسول و صاحبان امر که از خودتان باشد، فرمانبرداری

حاکمی که خود را خلیفه رسول الله ﷺ و اولوالامر می دانند، نرفته و نمی رود و همواره برای اولوالامر شرایط خاصی قائل می شود و عقیده دارد که او باید تالی تلوا الله و رسول او بوده برخلاف امر خدا و رسول او حکمی نکند و تنها از طرف آنها به ولی امری منصوب شده باشد.

در غیبت امام، ولی امر به عنوان نائب عام او باید شرائطی از قبیل تقوی، عدالت، علم و صلاحیت و... را داشته باشد و همین عقیده به این مسئله اساسی است که شیعه را از سایر مذاهب اسلامی جدا کرده.

اگر عامل روحی و انتظار فرجی نمی بود، آیا شیعیان دلسوخته به چه امیدی پای در رکاب می گذاردند؟ و با وجود مشکلات عدیده ای که از طرف مخالفین و استعمار کهن و نو، آیا شیعیان پویا باقی می ماندند و مذهب امید بخش خویش را تبلیغ می نمودند؟ مسلماً نه. لکن می بینیم شیعیان در

شدیدترین حالات و گرفتاریها، شعله‌های گرمی در دلها، نور ایمان در قلبها و انتظاری در چشمهای آنان بود. و در حقیقت یکی از فلسفه‌های امید و انتظار، همان پاشیدن بذر انقلاب در طول تاریخ جوامع بشری بخصوص در سرزمین‌های اسلامی است. و به جرأت می‌توان ادعا کرد که انقلاب اسلامی امروز، یکی از فلسفه‌های انتظار فرج در طول تاریخ اسلام بود یعنی نوید ظهور مهدی آخر الزمان «روحی و ارواح العالمین له الفداء» را که رسول اکرم و امامان «علیهم السلام» به پیروان خود می‌دادند که به نسلهای آینده برسد و تصریح می‌نمودند که اسلام حقیقی ضعیف می‌شود و مؤمنان با گرفتاریها، دست و پنجه نرم می‌کنند و لکن باید صبر و استقامت کرد و یقین داشت که خلافت روی زمین و سرکوبی دشمنان عدل و قسط بالاخره از آن ما خواهد بود و کسانی که چنین صبر و امید و انتظار را داشته باشند و راه حق را ادامه دهند، مثل مجاهدان صدر

اسلام هستند. (۱)

فلسفه اجتماعی انتظار:

قرآن مجید با بیانی محکم در آیات متعدد به عقب برگشتن را محکوم فرموده است. از جمله آیه: «وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ» (۲)

این آیه با کمال صراحت دستور می دهد حتی با رحلت یا کشته شدن پیغمبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ انقلاب اسلام نباید توقف کند و باید در مسیر خود پیشرفت نماید و باید مسلمانان دنبال این انقلاب را بگیرند و به عقب برنگردند.

۱- کتاب «خورشید پنهان»، نوشته «حسین حقانی زنجانی»، ص ۹ الی ۹۳

۲- «و نیست محمد مگر رسولی که از قبل او هم پیامبران بسیاری بوده اند، آیا پس اگر (او) مرد، یا کشته شد به عقب برمی گردید؟ و هر کس عقبگرد کند به خدا ضرری نمی رسد.»

وقتی رحلت رسول خدا ﷺ نباید این عکس العمل را داشته باشد، معلوم است که مسلمان از هیچ حادثه و فاجعه دیگر هرچند سخت و جانکاه باشد به ارتداد و عقبگرد و قبول نظامهای کافر مایل نمی شود و از کوشش برای پیش رفتن، ترقی و جهانی شدن انقلاب اسلام، چشم برنمی دارد.

انتظار مصلح آخر الزمان و مهدی موعود علیه السلام علاوه بر ریشه های استوار مذهبی و اسلامی دارای عالیتین فلسفه اجتماعی است.

مسلمانان عقیده دارند که انقلاب اسلام جهانگیر و پیروز می شود و عالم از این نابسامانیهای مدنیت منهای شرف و انسانیت نجات پیدا می کند و بازگشت به عقب خلاف اصل و خلاف نهضت انبیاء و تعالیم اسلام است.

اگرچه دنیای مادی امروز به ظاهر رو به جاهلیت گذارده و اهداف عالی انسانی و مابه الامتیاز بشر از حیوان، در بسیاری از

جوامع فراموش شده و طغیان و ظلم، شهوترانی، خیانت و ناامنی به صورتها و جلوه‌های نو در جهان رایج شده و روز به روز رایج‌تر می‌شود؛ و اگرچه الفاظ و کلمات صلح، عدالت، آزادی، همکاری، تعاون و بشردوستی را در معانی دیگر یا برای مقاصد دیگر به کار می‌برند؛ و اگرچه فاصله بین زورمندان و فرماندهان و زیردستان و فرمانبران هر روز زیادتر و رابطه آنها با یکدیگر به رابطه دو انسان برابر هیچ شباهت ندارد؛ ولی این توحش تا هر کجا برود، چون خلاف خواسته‌های واقعی بشر و سیر کمالی او و خلاف عقیده و آرمان او است، پیروز نمی‌شود و سرانجام به شدیدترین وضعی سرکوب و ریشه کن خواهد شد.

این جاهلی مسلکی، هر چه نیرو بگیرد و از هر حلقومی برایش تبلیغ شود و هر چند آموزش و فرهنگ را با زور قوای انتظامی با آن همگام و همراه سازند، عاقبت در برابر منطق

آسمانی قرآن که می فرماید:

«تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئاً وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضاً أَرْبَاباً مِنْ دُونِ اللَّهِ.»^(۱)
و در برابر آیه:

«وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا
الطَّاغُوتَ.»^(۲)

و آیات بسیار دیگر، شکست می خورد و زبان و بندگوهایش خاموش می شود.

فساد و فحشاء در شرق و غرب جهان امروز هر چه جلو برود، و هر چه نیروهای مادی، این فسادها را تهییج کند و آن را برای منافع پلید استثمار یا استعماری گسترش دهد، جنبش

۱- «بیاید به سوی کلمه و عقیده مشترک بین ما و شما، که نپرستیم مگر خدا را و به او شرک

نیاوریم و هیچ کدام از همدیگر را غیر از خدا، رب خود نگیریم.»، سوره آل عمران / آیه ۶۴

۲- «به درستی که ما در هر امتی، رسولی فرستادیم که خدا را پرستند و از طاغوت

دوری کنند.»، سوره نحل / آیه ۳۶

و انقلاب را علیه این مفسد کوبنده‌تر و ضربت آن را بر کاخهای فساد و طغیان کاری‌تر می‌سازد.

مسلمانی که با چنین فکر و عقیده آینده‌گرا زندگی می‌کند، هرگز با گروههای فاسد و مشرک و خدانشناس، همراه نمی‌شود و تا می‌تواند تقدّم و نوگرایی و آینده‌بینی خود را حفظ کرده و ثابت و استوار به سوی هدف پیش می‌رود. او اطمینان دارد و به یقین می‌داند که بساط ظلم و فساد برچیده شدنی است، چون تحمیلی بر جامعه و بر فطرت بشر است و آینده برای پرهیزکاران و زمین از آن شایستگان است:

«إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ»^(۱)

بنابراین مسلمان تسلیم ظلم و فساد نمی‌شود و با ستمگران

۱- «همانا زمین از آن خدا است و به هر کس از بندگانش که بخواهد به ارث

می‌دهد و عاقبت از آن متقین است.» سوره اعراف / آیه ۱۲۸

و مفسدان همراه نخواهد شد.

این اصل انتظار ما نیز یک قوهٔ مُبْقِیَه و عامل بقا و پایداری طرفداران حق و عدالت و اسلام خواهان حقیقی را در برابر تمام دستگاه‌های فشار، استبداد، بشر پرستی و فساد انگیزی، پایدار نگه می‌دارد و همواره بر روشنی چراغ امیدواری منتظران و ثبات قدم و مقاومت آنها می‌افزاید و آنان را در انجام وظایف، شور و شوق و نشاط می‌بخشد.

این اصل انتظار است که در مبارزه با حق و باطل صفوف طرفداران حق را فشرده‌تر و مقاوم‌تر می‌کند و آنها را به نصرت خدا و فتح و ظفر، نوید می‌دهد و گوش آنها همواره با صداهای نوید بخش قرآن، آشنا می‌دارد:

«قُلْ اِنْتَظِرُوا اِنَّا مُنْتَظِرُونَ»^(۱)

«فَتَرَبَّصُوا اِنَّا مَعَكُمْ مُتْرَبِّصُونَ»^(۲)

۱- «بگو منتظر باشید که ما هم منتظریم...»، سورهٔ انعام / آیهٔ ۱۵۸

۲- «منتظر باشید که ما هم با شما منتظریم...»، سورهٔ توبه / آیهٔ ۵۲

خاص و عام و شیعه و سنی از رسول خدا ﷺ روایت کرده‌اند که فرمود:

«لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِي يُوَاطِي اسْمَهُ اسْمِي وَ كُنْيَتُهُ كُنْيَتِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مَلِئْتُ ظُلْمًا وَ جُورًا»^(۱)

این انتظار، ضعف و سستی و مسامحه در انجام تکالیف و وظایف نیست و عذر کسی در ترک مبارزه مثبت یا منفی و ترک امر به معروف و نهی از منکر نمی‌باشد و سکوت و بی‌حرکتی و بی‌تفاوتی و تسلیم به وضع موجود و یأس و ناامیدی را هرگز با آن نمی‌توان توجیه کرد.

این انتظار نهضت، طرد انحراف و مبارزه با بازگشت به عقب و ارتداد است؛ مکتب زنده و سازنده اسلام و محمد و

۱- «اگر نماند از دنیا مگر یک روز، خداوند متعال آن روز را طولانی می‌فرماید تا بیرون آید مردی از فرزندان من که نامش به نام من و کنیه‌اش کنیه من باشد، زمین را پر از عدل و قسط کند. همچنان که از جور و ظلم پر شده باشد.»

علی و زهرا و حسن و حسین و زین العابدین و جعفر بن محمد
و تمام ائمه «علیهم السّلام» و اصحاب و یاران خاص و پیروان
آنها است. اگر نادانان یا مغرضان آن را به طور دیگر تفسیر کرده
و آن را مکتب کنار رفته‌ها و بیچاره‌ها معرفی کنند، خود در
ردیف یهود که مصداق «يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ»^(۱)
می‌باشند، قرار داده‌اند.^(۲)

۱- «کلامها و سخنان را از مواضع اصلی خود تحریف و دگرگون می‌کنند.» سوره

نساء/ آیه ۴۶

۲- کتاب «انتظار عامل مقاومت» تألیف آیه‌الله العظمی صافی گلپایگانی، ص

۴۹-۵۶ (تلخیص)

بخش دوم

ویژگیهای دولت کریمه

مشمول بر دو فصل:

۱- ویژگیهای حکومت دولت کریمه

۲- تکامل معنوی و عقلی

فصل اول

ویژگیهای حکومت دولت کریمه

هر کس در خط ولایت و انتظار، قدم برمی دارد، باید ویژگیهای (دولت کریمه موعود) را بشناسد و خودش را با توجه به آنها طوری که لایق عضویت در آن جامعه جهانی و الهی بشود، بسازد؛ باید همه این ویژگیها را دوست داشته و برای تحقق آنها در جامعه و کشور و شهرش تلاش نماید؛

کسانی که به ارزشهای ضد آن جامعه جهانی گرایش دارند، باید در وضع خود تجدید نظر کنند و با گرایش به ارزشهای اسلامی صداقت خود را در ادعای انتظار، نشان بدهند و با اجرای احکام الله و اقامه عدل و قسط و احقاق حقوق و ساده زیستن و حفظ شخصیت اسلامی خود، رضای آن آقای عزیز و موعود انبیاء را فراهم نمایند.^(۱)

بر حسب آنچه از آیات و روایات استنباط می شود، این ظهور پس از امتحانات شدید و فتن بسیار، به مدد الهی تحقق می یابد و ویژگی هایی که دارد اگر چه، تمام در ضمن تعالیم اسلام بیان شده است و برخی از آن ویژگیها را در عصر رسالت و عصر زمامداری امیرالمؤمنین علی علیه السلام مشاهده می کنیم، ولی فعلیت تمام آنها در جامعه موعود، تحقق خواهد یافت. شناخت این ویژگیها از نظر عقیده و معرفت امام علیه السلام

۱- کتاب «به سوی دولت کریمه» تألیف آیه الله العظمی صافی گلپایگانی، ص ۸

دارای اصالت و اهمّیت است تا آنجا که از پیغمبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ روایت می‌شود:

«مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً.»^(۱)

و از نظر اسلام‌شناسی و شناخت نوع حکومت و اهداف حکومت در اسلام و ولایت حاکم و مسائل مهمّ دیگر نیز ارزنده و مفید است. و از این نظر که آن نظام، نظام کامل اسلامی و تمام شرعی است، نظامی الگو و معیار است و جوامع کوچک یا بزرگ هرچه به آن شباهت بیشتر داشته باشند، مشروعیت بیشتر دارند. شناخت این جامعه برای تعیین جهتی که جوامع باید به سوی آن داشته باشند، مفید است.

و بالاخره از این لحاظ که مؤمنان به آن ظهور و وعده الهی مشتاقانه در انتظار آن هستند و برای وقوع آن تحوّل بزرگ

۱- «هرکس بمیرد و امام زمان خود را نشناخته باشد، به مردن جاهلیت مرده

جهانی چشم به آینده دوخته و در هیچ شرایطی از بهبود اوضاع ناامید نمی‌شوند و در میان طوفان‌های شدائد و سختی‌ها، با ایمان، استوار و محکم، به آینده امیدوار و با قاطعیّت به سوی جلو قدم برمی‌دارند و بر کوشش و تلاش خود می‌افزایند، شایان اهمّیت است.

از همه این جهات و ابعاد گذشته شناخت این جامعه بر استقامت فکر و اخلاق و اعمال انسان کمک می‌نماید و باید هر کس به آن معتقد است به سوی آن گام بردارد، ویژگیهای آن را در خود و جامعه متجلی سازد، فاصله را با آن کم کرد و با تلاش و مجاهده به آن نزدیک و نزدیکتر شده و از دور شدن از آن به شدت پرهیز کرد. باید اخلاق و اعمالی را که با عضویت در چنان جامعه‌ای سازگار نیست و صاحب آنها از آن جامعه مطرود است، ترک کرد و برای قبول شدن در چنان جامعه‌ای خود را ساخت و تلاش نمود و این است معنای صحیح

انتظار (۱)

۱- ایجاد حکومت واحد جهانی

ایجاد حکومت واحد یعنی بهم خوردن مرزهای جغرافیایی و حکومت‌های دیکتاتوری، قبیله‌ای و سرنگونی تمام شاهان و رئیس‌جمهوری‌ها و تمام تشکیلات اداری در سراسر جهان که بر اساس افکار و رسومات و عادات و آداب محلی و جغرافیایی و قومیت‌های ممالک گوناگون بوجود آمده است و برپایی یک حکومت واحد قسط، حاکم بر کل انسان‌های روی زمین و... (۲)

از خصوصیات زمان آن حضرت آن است که جهان در اثر ظلم و جور بیجا، آماده پذیرش حکومت عدل جهانی امام

۱- کتاب «به سوی دولت کریمه» تألیف آیه‌الله العظمی صافی گلپایگانی ۱۵ الهی ۱۷ با اندکی تغییر.

۲- کتاب «خورشید پنهان»، گفتار پنجم، نوشته حسین حقانی زنجان، ص ۹۷

زمان «عجل الله تعالى فرجه الشريف» می شود آن چنان که در اندک مدتی حکومت ها سقوط می کنند و تمام مردم جهان از شرق و غرب در زیر پرچم آن حضرت جمع می شوند.^(۱)

روایات معتبر زیادی بر این امر دلالت دارد، از جمله این روایت است که رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ بَشِيرًا لَوْلَمْ يَبْقِ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ فِيهِ وَوَلَدِي الْمَهْدِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَيَنْزِلُ اللَّهُ عَيْسَى بْنُ مَرْيَمَ فَيُصَلِّي خَلْفَهُ وَتَشْرِقُ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَتَبْلُغُ سُلْطَانَهُ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ.»^{(۲)(۳)}

۱- کتاب «خورشید پنهان»، گفتار ۱۱، نوشته علی اکبر حسینی، ص ۱۹۶
 ۲- «سوگند به آن کسی که مرا برانگیخت تا مژده دهنده اسلام راستین بوده باشم، اگر از عمر جهان جز یک روز باقی نمانده باشد، خداوند همان یک روز را به اندازه ای طولانی می گرداند تا فرزندم مهدی «روحی و ارواح العالمین له الفداء» خروج کند، پس از خروج، عیسی بن مریم به زمین فرود آید و در پشت سر وی نماز گذارد، آنگاه زمین با فروغ پروردگار خویش روشن شود و حکومت (جهانی) مهدی «علیه السلام» به شرق و غرب عالم برسد.»

۳- همان، گفتار ۵، ص ۹۸

۲- قوانین حاکم، احکام اسلامی و حاکم خلیفة الله و امام زمان

قوانین حاکم بر این نظام و اجتماع، قوانین اسلام است که به وسیله وحی اعلام شده و احدی نمی تواند چیزی بر آن بیفزاید، یا چیزی را از آن کم کند که «حَلَالٌ مُحَمَّدٍ (ص) حَلَالٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ حَرَامٌ مُحَمَّدٍ (ص) حَرَامٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.»^(۱)

حاکم و رهبر و پیشوای کل نظام موعود جهانی مانند نظام مدینه در عصر رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و نظام کوفه در عصر امیرالمؤمنین علی عَلَيْهِ السَّلَام نائب خدا و خلیفة الله، است که عادل و معصوم از گناه و خطا و عمل به هوای نفسانی است در پرهیزگاری و رعایت حق و عدالت، در تصمیمات و عزل و نصب و تصرف در بیت المال، الگو و نمونه و آئینه تمام نمای قوانین عدل و قسط اسلام است، صفتی که بر حسب دلائل محکم عقلی و نقلی، باید امام و خلیفة خدا به آن متصف باشد و برای احدی غیر از فاطمه زهرا عَلَيْهَا السَّلَام و ائمه اثنی عشر

۱- کتاب «به سوی دولت کریمه» تألیف آیه الله العظمی صافی گلپایگانی، ص ۲۱

«عليهم السلام» قابل اثبات نیست. و از جمله آیاتی که به آنها بر لزوم صلاحیت علمی، عملی و اخلاقی رهبر آن نظام مخصوص که یگانه نظام مشروع است، استناد شده است، این آیه است:

«أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِي»^(۱)

بدیهی است مقام امامت به کسی اعطاء می شود که از همه صالح تر و عالم تر و پاک تر باشد و سوابق سوء در پیرونده زندگیش ثبت نشده باشد. در این نظام درگزینش برای مقامات پایین نیز همین اصل صلاحیت علمی و عملی معیار است و با وجود اصلح و الیق و اعلم، به صالح و لایق و عالم، مقامی اعطاء نمی شود.

۱- «آیا کسی که راه می نماید (مردم را) به سوی حق سزاوارتر است که از او پیروی کنند یا کسی که خود راه نمی یابد، مگر آن که راهنمائیش کنند.» سوره بونس / آیه ۳۵

۳- تجلی توحید:

امروز شاه انجمن دلبران یکی است

دلبر اگر هزار بود دل بر آن یکی است

علاوه بر آن که مصدر امامت، مصدر توحید و اصطفاء و

گزینش الهی است و هر امامی در عصر خود، در تصرف در

امور و استقلال به رتق و فتق، واحد و بی شریک است، در

هنگام ظهور حضرت بقیة الله «عجل الله تعالی فرجه الشریف» برای

این که از نعمت وجود امام بیشترین استفاده ممکن برده شود،

شرایط لازم فراهم می شود و موانع ظهور و فعلیت یافتن شؤون

و ابعاد امامت که در عصر سایر ائمه و عصر غیبت خود آن

حضرت وجود دارد، مرتفع می گردد؛ اسماء حسناى الهی به

طور بی سابقه ای متجلی خواهد شد و آن حضرت مظهر اسماء

و عامل خداوند متعال می باشد و مقام خلیفة الله او در این

ابعاد ظهور عملی و فعلی خواهد یافت.

همه این شؤون الهی که امام عَلَيْهِ السَّلَامُ تجسم ظهور آن خواهد بود، اصالت توحیدی دارد و به اذن خدای یکتا و فرمان او انجام می پذیرد.

و از جمله اموری که تجلی توحید را در ظهور حضرت مهدی «روحی و ارواح العالمین له الفداء» روشن می سازد، این است که اهداف توحیدی اسلام مثل وحدت حکومت و نظام، وحدت قانون، وحدت دین و وحدت جامعه به وسیله آن حضرت تحقق می یابد. و خدا خاور و باختر جهان را به دست آن حضرت، فتح می نماید. چنان که در روایت معروف «جابر» است که رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود: «ذَلِكَ الَّذِي يَمْتَحُ عَلِيٌّ يَدِيهِ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا.»^(۱)

و «روز فتح» که از ایام الله بزرگ است و در قرآن مجید آمده

۱- «این است آن کسی که خدا به دست او مشرقها و مغربهای زمین را

می گشاید.» (برگرفته از منتخب الآثار، ص ۱۰۱)

است بر حسب بعضی تفاسیر^(۱) روز ظهور و فتح آن حضرت است. روزی است که کفار را ایمان در آن روز، سود نمی بخشد و مهلت داده نمی شوند.^(۲)

چنان که در احادیث است: «قریه‌ای نمی ماند مگر آن که ندای لا اله الا الله در آن بلند شده و اسلام جهانگیر می شود و این همه دوئیتهائی که از جهت اختلاف نظامات و حکومتها و رژیم‌ها به اسم نژاد و وطن ساخته شده، مُلغی می گردد و مرزهایی که به وسیله آنها زورمندان دنیا را تقسیم کرده و افراد بشر را از هم جدا و بیگانه ساخته‌اند از میان برداشته می شود.»

در آن عصر برکات و آثار عقیده و ایمان به خدا آشکار می شود و بر حسب آیه: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا

۱- تفسیر صافی و نورالثقلین، تفسیر آیه ۲۸ و ۲۹، سوره سجده و آیه ۱۳ سوره صف (نقل از کتاب تجلی توحید)

۲- «قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ». سوره سجده/آیه ۲۹

عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ» (۱)

درهای برکات آسمان و زمین به روی مردم و دنیای مؤمن، گشوده می شود و به جای نظامات مشرکانه و جنگ و نزاع و کینه توزی نظام الهی اسلام و دوستی و برادری و صفا و صلح واقعی و عمومی برقرار می شود.

و نیز حدیثی که در «مجمع البیان» در تفسیر آیه: «لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ» در سوره صف از عیاشی به سندش از... روایت کرده است که: الف) شنیدم امیرالمؤمنین عليه السلام این آیه را تلاوت فرمود:

«هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ» (۲)

۱- و چنانچه مردم شهر و دیار همه ایمان آورده و پرهیزکار می شدند، همانا ما

درهای برکات آسمان و زمین را بر روی آنان می گشودیم.» اعراف / آیه ۹۶

۲- «او خدائیسست که پیامبرش را با دین حق برای هدایت فرستاد تا بر همه ادیان

تسلط یابد.»

و سپس از حاضران مجلس پرسید: آیا تا این زمان دین را
ظاهر گردانیده است؟ گفتند: آری، فرمود: نه، پس قسم به آن
که جانم به دست او است، نخواهد شد تا باقی نماند
روستایی، مگر در آن بامدادان و شامگاهان ندا شود به شهادت
«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

همچنین سید رضی از حضرت رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ روایت
نموده است که فرمود: «لَيْدُ خُلْنٌ هَذَا الدِّينُ عَلَيَّ مَا دَخَلَ عَلَيْهِ
اللَّيْلُ»^(۱)

این حدیث نیز عالم‌گیر شدن دین اسلام را مژده می‌دهد و
ممکن است یک نکته بیان آن به این عبارت، این باشد که کفر و
بی‌ایمانی و انحراف از خدا، مانند شب تاریک و ظلمانی است
و اسلام مانند آفتاب است؛ آفتابی که همه تاریکی‌ها را از میان
می‌برد و در هر مکان تاریکی باشد، آنجا را روشن می‌نماید.

۱- «هر آینه داخل می‌شود این دین بر آنچه شب بر آن داخل شده باشد.»

احادیثی که متضمّن بیان این اهداف است، بسیار و متواتر است. این اهداف، آرمان فطری همهٔ افراد بشر است و بشر بالفطرة به سوی آنها گرایش دارد.

امید آن که دیدگان انتظار کشیدهٔ ما و همهٔ منتظران و محرومان به طلعت جهان آرای آن کهف امان و غوث دوران «عجل الله تعالی فرجه الشریف» روشن شود و جهان پر از آشوب و فتنه بر کانون امن و آرامش گردد.^(۱)

۴- عدل و قسط

عدل و قسط از اموری است که همهٔ افراد بشر به برقرار نمودن آن اظهار علاقه و میل می نمایند و بالفطرة می خواهند همگان عادل باشند و به حکم وجدان خود نمی توانند، حسن عدل و فضل شخص عادل را انکار کنند و اگر به زبان هم انکار

۱- کتاب «تجلی توحید در نظام امامت» تألیف آیه الله العظمی صافی گلپایگانی،

کنند، در پیشگاه وجدان به فضیلت آن اعتراف دارند.
 هدف از فرستادن پیامبران و نزول کتابهای آسمانی و قوانین
 و موازین محکم الهی بر حسب آیه شریفه: «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا
 بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»^(۱)
 بر پائی امور مردم به قسط است.

عدل و قسط هم شامل اعتدال و تناسب در سهام و حقوق
 و نظامات مالی و اقتصادی و اجتماعی است و هم شامل عمل
 به این حقوق و مقررات و تخطی نکردن از آنها و هم شامل
 حکم به این نظامات است، بنابراین حاکم عادل آن کسی است
 که قوانینی را که اجراء می نماید بر اساس قسط و اعتدال و
 تناسب، مقرر شده باشد.

اما اگر قانون، ضعیف و ناقص تدوین شده باشد، مثل

۱- «به تحقیق پیامبران خود را با ادله روشن فرستادیم و همراه آنها کتاب و میزان

عدل را نازل کردیم تا مردم به عدل سرپا گردند»، سوره حدید، آیه ۲۵

قوانین بشری، به کسی که آن قانون را اجراء می نماید، عادل اطلاق نمی شود. عدل حاکم بدون عدل قانون مفهوم پیدا نخواهد کرد، همان طوری که عدل قانون نیز بدون عدل مجری، مثمر ثمر نخواهد شد.^(۱)

روایات زیادی از پیامبر و ائمه «علیهم السلام» داریم که عدالت جهانگیر و گسترده تنها در زمان حضرت مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف» امکان پذیر است؛ امام باقر علیه السلام در تفسیر «إِنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا»^(۲) فرمود: «يُحْيِيهَا بِالْقَائِمِ فَيُحْيِي الْأَرْضَ بِالْعَدْلِ بَعْدَ مَوْتِهَا بِالظُّلْمِ»^(۳) امام صادق علیه السلام در باره او می فرماید: «هنگامی که امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» قیام کرد، حکم به عدالت می کند و جور و ستم برداشته می شود،

۱- از کتاب «به سوی دولت کریمه»، ص ۵۹، ۶۰ (تلخیص)

۲- «همانا خداوند احیاء می کند زمین را بعد از مردنش»

۳- «خداوند زمین را به وسیله قائم آل محمد «صلی الله علیه و آله و سلم» احیاء

می کند با عدالت. آن گاه که با ظلم و ستم مرده باشد».

راهها امن می‌گردد، حق هر کسی به او بازگردانده می‌شود، همهٔ فرق و مذاهب، اسلام را می‌شناسند و ایمان می‌آورند. مگر گفتار خداوند را نشنیده‌ای که فرمود: «تمام آنچه در آسمان و زمین است، چه خواسته باشد یا نخواسته باشد، مطیع اوست و به سوی او بازگشت می‌کند.»^(۱) امام زمان همانند داود پیامبر و حضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در بین مردم حکم خواهد کرد.

پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: «چنان امت دور او جمع می‌شوند، مثل زنبورهای عسل که دور ملکه و رهبر خویش جمع می‌شوند.»

خداوند به وسیلهٔ او زمین را پر از عدل و داد می‌کند، چنان که پر از ظلم و جور شد، آن چنان که کسی به ناحق از خواب بیدار نشود و خونی نریزد و آثاری از ظلم دیده نخواهد شد.^(۲)

۱- «وَلَدَ اسْلَمَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعاً أَوْ كَرْهاً وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ»

۲- کتاب «خورشید پنهان» گفتار یازدهم، ص ۱۹۸-۱۹۷، با اندکی تغییر

«عدل و قسطی که حضرت ولی عصر «عجل الله تعالی فرجه الشریف» جهان را از آن پر می نمایند، معلول اجراء کامل احکام اسلام است که یگانه راه رسیدن به عدالت اجتماعی صحیح است»^(۱).

۵- مساوات و برادری

امتیازات نژادی و طبقه‌ای و عناوین ظاهری در جامعه اسلامی که جامعه موعود جهانی و همگانی خواهد بود، مُلغی و بی اعتبار است؛ در برابر قانون همه با هم برابرند؛ عالم با جاهل، عادل با فاسق، والی و صاحب هر مقام سیاسی با هر شخص عادی و متعارف، مساوی هستند. مثلاً حکم خدا در مورد سارق با شرایطی که در فقه بیان شده، قطع دست است، سارق هر کس و فرزند هر کس و صاحب هر سابقه و وابسته به هر کس باشد، حکم هرگز تفاوت نخواهد کرد.^(۲)

۱- کتاب «به سوی دولت کریمه»، ص ۶۰

۲- کتاب «به سوی دولت کریمه»، ص ۲۷ با اندکی تغییر

مساوات و برادری در زمان ظهور امام غائب در سطح جامعه بشری، گسترش پیدا می‌کند و این در اثر ترقی فکر و اندیشه و نیروی عقل و تکامل و بیان، امکان‌پذیر است. به طوری که آرامش برقرار و زندگی در کنار یکدیگر لذت‌بخش می‌شود و درآمد و سرمایه یک شخص، محل استفاده شخص دیگری واقع می‌شود.

امام باقر علیه السلام ضمن روایت طولانی بعد از بیان وضع نابسامان زمان غیبت چنین می‌فرماید: «حَتَّى إِذَا قَامَ الْقَائِمُ جَاءَتِ الْمُزَابِلُهُ وَ يَأْتِي الرَّجُلُ إِلَى كَسِيرِ أَخِيهِ فَيَأْخُذُ حَاجَتَهُ لَا يَمْنَعُهُ» (۱)

دستور بالا یعنی یگانگی و هم‌آهنگی و بر آوردن نیاز همدیگر، از دستورات مهم دین اسلام می‌باشد و لکن در زمان

۱- «... اما به هنگام رستاخیز امام قائم «علیه السلام» آن چه هست دوستی و یگانگی است تا

آنجا که هر کس هر چه نیاز دارد از جیب دیگری برمی‌دارد و بدون هیچ مانعی»

غیبت در اثر عدم رشد عقلی و عدم آگاهی و عدم تعادل قوای مخرب روحی و عدم استقرار حکومت قسط، آنطور که شایسته است به مرحله عمل در نمی آید و لکن به هنگام ظهور امام مهدی «روحی له الفداء» تمام زمینه های عملی این دستور اسلام فراهم می گردد و هر کس از نیروی کار دیگری سهم می برد و شریک کار و زحمت و درآمد دیگری می شود.

آنچه از روایات معتبر استفاده می شود این است که در جامعه تحت حکومت امام مهدی «روحی و ارواح العالمین له الفداء» مسأله تکاثر در اموال و تکثر و ربا و جمع آوری مال و ثروت اصولاً مطرح نیست نه این که اجباری در این مورد وجود داشته باشد، بلکه روحها تکامل یافته و اندیشه ها سطح بالا پیدا کرده و تنها جنبه های انسانی در این جامعه، مورد توجه قرار می گیرد و تمام کوشش و فعالیتها و آبادانیها بر طبق دستور اسلام انجام می گیرد و لکن مصرف بقدر احتیاج می باشد و طبعاً از رقابتها و اندوخته های غیر معقول و حرص و طمع

خبری نیست. روی این حساب این گفته امام علیه السلام - هر چه نیاز دارد از جیب دیگری بر می دارد بدون هیچ ممانعتی - نه تنها هیچ استبعادی ندارد، بلکه واجب همگانی است که به یکدیگر وسائل برسانند و نیرو ببخشند.

اسحاق بن عمار از امام صادق علیه السلام نقل می کند که فرمود:

«... إِنَّمَا ذَلِكَ إِذَا قَامَ وَجِبَ عَلَيْهِمْ أَنْ يَجْهَزُوا إِخْوَانَهُمْ وَ

يَتَمَوْهُمْ» (۱)

حتی در برخی از روایات وارد است که مسأله سود در تجارت‌ها در زمان حکومت عدل مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف» وجود ندارد، چون همه امکانات در اختیار همه است به قدر نیاز و احتیاج، و این از مشخصات جامعه‌ای است که اسلام تحقق آن را وعده داده است. (۲)

۱- «... این بهنگام ظهور قائم ما است که در آن روزگار واجب همگانی است که به

یکدیگر وسائل زندگی برسانند و نیرو ببخشند»

۲- کتاب «خورشید پنهان» گفتار ۵، ص ۱۰۲-۱۰۱، (تلخیص)

فصل دوم

تکامل معنوی و عقلی^(۱)

۱- رشد عقل و اندیشه:

انسانها در این جامعه به قدری رشد عقلی خواهند داشت که سایر قوای بازدارنده و مخرب از قبیل احساسات عامیانه و عواطف غیر عقلانی و قوه شهوت بی حد و میل به آزادی های بی پایان و سایر امیال روحی در کنترل قوه عقل و اندیشه باشد

۱- مطالب این فصل با استفاده از کتاب خورشید پنهان است.

و خود را بازسازی کرده، آمادهٔ اجرای عدالت باشند ولو این که در مواردی به ضرر شخص او یا فامیل و بستگان او بوده باشد. چنین رشدی، از زمینه‌های روحی ایجاد حکومت عدل و قسط به شمار می‌رود، از این رو از برخی روایات استفاده می‌شود که ظهور امام مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف» در نهایت تکامل اندیشه و فکر و اخلاق و صفات روحی انسان‌ها قرار دارد و نیز در مرحلهٔ تکامل تاریخ در دنبال ناکامی‌ها و بی‌عدالتی‌ها و دیکتاتوری و... بشرها قرار گرفته، به تمام آنها پایان می‌دهد و یک زمینه روحی مناسب با قسط و عدل مطلق و صددرصد ایجاد می‌نماید.

۲- تکامل اخلاقی و معنوی:

در زمان مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و در سایهٔ رهبری آن حضرت، زمین و زندگی در دنیا پر از صلح و صفا می‌گردد و آسایش و رفاه در همه جای دنیا حکم فرما می‌شود، از جنگ و

دشمنی خبری نیست، عداوتها، کینه‌ها، حسدها و دشمنی‌ها از دل مردم ریشه کن می‌شود و امنیت عمومی برقرار می‌گردد. امام چهارم علیه السلام فرمود: «هنگام حکومت قائم آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) بیماری‌ها و نقض عضوها و... از اجتماع مسلمانان رخت می‌بندد». «خداوند دل‌های آنان را چون آهن، محکم و استوار می‌سازد و قدرت فوق‌العاده به آنها می‌دهد که در سایه آن، حکومت و فرمانداری زمین را به دست آورند.»

۳- تکامل علوم و عقول و دانش و تکنیک:

یکی از آثار چشم‌گیر ظهور آن حضرت پیشرفت چشم‌گیر عقل، اندیشه‌ها، دانش و علوم است. زیرا می‌دانیم که برای برقراری یک حکومت نمونه جهانی که دربرگیرنده همه ملل و اقوام و برطرف‌کننده همه مرزهای جغرافیایی و گردآورنده همگی جهانیان در زیر یک پرچم و در سایه توحید و عدالت

گسترده است، بدون آمادگی و بدون آگاهی امکان پذیر نیست. امام صادق علیه السلام فرمود: «علم و دانش به بیست و هفت قسم است و تاکنون بیش از دو قسمت آن در دسترس بشر قرار نگرفته است و بعد از ظهور امام بیست و پنج قسم دیگر آن نیز ظاهر می‌گردد».

امام باقر علیه السلام فرمود: «إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رُؤُوسِ الْعِبَادِ فَجُمِعَ بِهَا عُقُولُهُمْ وَكَمِلَتْ بِهِ أَخْلَاقُهُمْ»^(۱)

۴- بالا بودن سطح علم و دانش:

در زمان امام غائب علیه السلام به جهل‌ها و نادانی‌ها پایان داده می‌شود، زیرا معلوم است با وجود نادانی و جهل و عدم آگاهی کافی، اجراء موازین قسط و عدل، در سراسر گیتی گسترش پیدا نمی‌کند.

۱- «وقتی که امام زمان (علیه السلام) ظهور می‌کند، دست قدرت الهی بر سر بندگان گذارده می‌شود، عقل‌هایشان و افکارشان بالا می‌رود و رشد می‌نمایند».

رسول اکرم ﷺ فرمود:

«... تُوتُونَ الْحِكْمَةَ فِي زَمَانِهِ حَتَّى أَنْ الْمَرْأَةَ لَتَتَّضِي فِي بَيْتِهَا

بِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى وَ سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ»^(۱)

از این روایت به خوبی معلوم می شود که سطح آگاهی در حکومت جهانی حضرت مهدی «روحی له الفداء» به اندازه ای می رسد که هر فردی دارای قوه استنباط و اطلاعات قوی و دارای قوه قضاوت باشد که نیاز به آگاهی ها و اطلاع از مبانی فقهی دارد تا آنجا که افراد خانواده ها در سطح عالی علمی و بینش دینی می باشند که می توانند با استناد به موازین شرعی از کتاب و سنت قضاوت نمایند.

ه: گسترش فوق العاده شعاع دید و شنوائی:

هنگام حکومت جهانی حضرت مهدی «عجل الله تعالی» شعاع

۱- «در حکومت مهدی (علیه السلام) به همه شما حکمت بیاموزند تا آنجا که زن

در خانه اش با کتاب خدا و سنت پیامبر قضاوت کند».

فعالیت و قدرت دید انسان‌ها و شنوایی آنها فوق‌العاده گسترش می‌یابد. شعاع دید، حوزه شنوایی انسان، مرزها و قاره‌ها را می‌نوردد و حتی از میدان جاذبه کرات می‌گذرد و پیام‌های بسیار دور از فضا دریافت می‌کند و از راه بسیار دور هم‌دیگر را می‌بینند و با هم‌دیگر صحبت می‌کنند.

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که قائم ما ظهور می‌کند، خداوند قدرت بینایی و شنوایی، شیعیان ما را آن قدر توسعه می‌دهد و زیاد می‌کند که بیان آنان و امام نیازی به واسطه و قاصد نباشد، چنان‌که امام زمان با آنان بی‌واسطه و بدون پیک، سخن می‌گوید و آنان از راه دور، مستقیماً او را ببینند و کلماتش را بشنوند، در حالی که آن حضرت که در جای خودش قرار دارد، می‌نگرد.

و جالب‌تر آن‌که افرادی که در غرب هستند با کسانی که در شرق هستند، می‌توانند هم‌دیگر را ببینند، بدون آن‌که نیازی به حرکت از جای خود داشته باشند.

امام زمان «روحی و ارواح العالمین له الفداء» با شکوه فراوان بر مرکب بسیار سریع و تندروی، سوار می‌شود که در روایات از آن به ابر تعبیر شده است.

گوینده غیبی از آسمان، ندای ظهور و انقلاب مهدی «روحی و ارواح العالمین له الفداء» را به گوش جهانیان می‌رساند به گونه‌ای که هر قوم و ملتی به زبان خودش آن را بفهمد.

این روایات که در گذشته بسیار دور و متجاوز از ۱۴ قرن صادر شده، نمودار پیشرفت علوم و دانش وسایل ارتباط جمعی و تکامل صنعتی بشر در زمان غیبت می‌باشد.

وَ آخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

«تابستان ۱۳۷۷»

کتابنامه

*****

- ۱- جمعی از نویسندگان، خورشید پنهان، چ ۱، نشر آفاق
- ۲- صافی گلپایگانی (مد ظلّه)، لطف اللّٰه، انتظار عامل مقاومت، چ ۱، انتشارات حضرت معصومه علیها السلام
- ۳- صافی گلپایگانی (مد ظلّه)، لطف اللّٰه، به سوی دولت کریمه، چ ۱، انتشارات حضرت معصومه علیها السلام
- ۴- صافی گلپایگانی (مد ظلّه)، لطف اللّٰه، تجلّی توحید در نظام امامت، چ ۱، انتشارات حضرت معصومه علیها السلام
- ۵- طبرسی (رحمه اللّٰه)، شیخ ابوعلی الفضل بن الحسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ج ۹ (مجلد ۵)، چ اول تصحیح شده، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۵ مجلد
- ۶- مجلسی (رحمه اللّٰه)، محمّد باقر، بحار الانوار، چ ۵۲، چ ۲، بیروت، مؤسسه الوفاء، ۱۱۰ جلد
- ۷- مطهری (رحمه اللّٰه)، مرتضی، قیام و انقلاب مهدی (عجل اللّٰه)، از دیدگاه فلسفه تاریخ الضمیمه شهید، چ ۱۲، انتشارات صدرا